Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Svenska Missionsförbundet

N:o 10.	Pris per år, postarvodet oberäknadt, 1 krona.	Oktober 1884.	Wid requisition hos redaktionen hwart 11 ex. gratis.	2 årg.

Innehåll: Swenska Missionsförbundets qwartalsmöte. — Från wåra missionsfält: Bref från Kronstadt och Baku. — Missionen i Indien. — Den qwinliga missionen i Kina. — En fortsättning af Ebreerbrefwets elfte kapitel. — Strödda missionsunderrättelser.

Swenska Missionsförbundets qwartalsmöte i Gefle började i Betlehemskapellet lördagen d. 11 innew. oktober kl. 8 e. m. med bönemöte. Söndagen d. 12 hölls kl. 10 f. m. predikan af lektor Waldenström och kl. 12 midd. missionsföredrag af pred. Grufman. På e. m. talade predikanterna Elfström och Hammar. Mycket folk war samladt både på för- och eftermiddagen, så att det rymliga kapellet war alldeles fullt.

Söndags efterm. kl. $^1/_2$9 war anordnadt ett enskildt uppbyggelsemöte för troende, derwid Herrens nattward firades. Omkring 600 personer woro närwarande, och en stilla, allwarlig och gudfruktig ande hwilade öfwer det hela.

Följande dag, måndagen, war bönemöte kl. 9—10, hwarefter diskussion företogs öfwer de ärenden, som af komiterade för Sw. Missionsförbundet behandlats wid sammanträde i Örebro den 26, 27 augusti.

Först förekommo följande frågor:

"Behöfs det och är det rådligt, att en ny komité tillsättes med särskild uppgift att biträda wid ordnandet af församlingarnas inre angelägenheter, då sådant påkallas?" och

"Bör den nu warande komiténs werksamhet utsträckas derhän, att hon får nyss nämda uppgift sig ålagd?"

I diskussionen deltogo många talare, och beswarade mötet, likasom komiterade gjort det, begge frågorna med **nej**.

Derefter behandlades nedanstående, af komitén framställda förslag:

1) "I sådana fall, att en församling behöfwer råd och hjelp för ordnande af sina inre angelägenheter må hon wända sig till en eller flere andra församlingar med uppmaning till dem att sända bepröfwade bröder, med hwilka församlingen kan om saken samråda, dock utan rätt för dessa utsände att i besluten deltaga."

Detta förslag blef af de närwarande enhälligt godkändt, och uttalades, att på enahanda sätt borde förfaras:

"om slitningar och twister uppstode inom en församling, och dessa icke kunde, utan biträde utifrån, inom församlingen sjelf lösas."

2) "Wid antagandet af predikanter må församlingen gå till wäga med all möjlig noggrannhet. Uppstå derwid inom församlingen olika tankar, eller känner sig församlingen af annan anledning för den wigtiga saken behöfwa råd utifrån, så må hon på samma sätt som i föregående punkt är sagdt, wända sig till andra församlingar."

Härom egde en widlyftigare diskussion rum, och påpekades af åtskilliga talare wigten deraf, att ingen måtte intagas i förbundets missionsskolor, som icke förut **något år** tjenat som predikant, samt **af den församling, inom hwilken han warit bosatt och tjenat,** fått witsord om kristligt sinne och lif samt erfarenhet och predikogåfwor. Exempel anfördes på, huru unga män, som welat blifwa predikanter, genom tillfälligt predikande på en ort, der de icke warit bosatta, skaffat sig rekommendationer af någon förening för att söka inträde i skolan.

Mötet wille framhålla den synnerliga wigten af noggrann pröfning wid elevers intagande i skolan, på det att denna icke måtte bli "en skola för att bilda personer till predikanter", utan "en skola för att bibringa dem, som wore begåfwade och bepröfwade predikanter, kunskaper i ämnen, som kunde wara af wigt för deras werksamhet. Om wid skolorna unge män utbildades till att **blifwa** predikanter, och dessa sedermera såge sig om efter platser, komme sådant alltid att inwerka menligt på församlingarnas kallande af predikanter.

I öfwerensstämmelse med dessa uttalanden ansåg mötet widare, att icke någon borde intagas i skolan, som wore under 21 år, eller som icke hade witsord om att hafwa warit predikant på **en och samma** plats under åtminstone ett års tid, och föreslogs i sammanhang härmed, att nödiga förändringar i Sw. Missionsförbundets skolstadgar måtte widtagas.

3) "Församlingarna må sammansluta sig i distriktsföreningar för att, så ofta de sjelfwa bestämma, sammankomma till möten för uppbyggelse och rådplägningar om gemensamma angelägenheter."

Detta förslag godkändes enhälligt, så mycket hellre som man redan inom åtskilliga föreningar ginge till wäga på sätt här föresloges.

4) "Hwarje församling eller förening insände årligen före den 1 juli till Sw. Missionsförbundets sekreterare uppgift angående medlemmarnas antal, föreståndarens eller ordförandens samt predikanternas namn och adresser m. m., allt tydligt angifwet. Namnen och adresserna införas i en matrikel, som omedelbart derefter tryckes, och af hwilken ett ex. tillställes hwar och en af nyss nämda personer. Exemplar böra ock finnas att tillgå på expeditionen för de församlingsmedlemmar, som reqwirera sådana. Denna matrikel må särskildt tjena såsom ett offentligt intyg om hwilka personer äro anställda såsom predikanter inom de föreningar och församlingar, som anslutit sig till Sw. Missionsförbundet."

Med afseende härå föreslogs, att Sw. Missionsförbundets komité skulle årligen

i god tid utsända en lista, å hwilken kunde införas de uppgifter, som i punkten omförmäldes.

5) "Ingen predikant må i församlingarna tillåtas uppträda med offentligt predikande, så wida han icke är på platsen wäl känd eller är upptagen i ofwan nämda matrikel samt har fullt pålitliga rekommendationer."

Detta förslag godkändes till alla delar, och ansåg mötet det mycket beklagligt, att församlingarna mottoge okända predikanter. Derjemte ansågs, att Sw. Missionsförbundet borde till alla församlingar, som anslutit sig till förbundet, utfärda en särskild warningsskrifwelse angående denna sak.

6) I fall en predikant af en eller annan orsak bör lemna sin predikowerksamhet, må den församling, i hwars tjenst han warit, eller de troende på hans hemort bistå honom i att på annat sätt få sin bergning, så att han icke af ekonomiska skäl må frestas att der eller annorstädes fortsätta med predikowerksamheten."

Äfwen detta förslag blef enhälligt godkändt, och ansåg mötet, att Sw. Missionsförbundets medel icke borde anwändas för sådant, som i denna punkt afses.

Till sist beslöt mötet uppmana Sw. Missionsförbundet att tillställa församlingarna en skriftlig uppmaning att mer än hittills behjerta den inre missionens behof, så att Missionsförbundet måtte blifwa i tillfälle att utsända flere resepredikanter samt, om möjligt, på wissa orter för någon tid anställa en predikant eller hjelpa församlingar, som wore mycket fattiga, med bidrag till deras predikanters underhåll.

Från wåra missionsfält.

Såsom förut är i denna tidning meddeladt, beslöts wid Sw. Missionsförbundets årsmöte under sistl. juni, att missionärerna Berg och Hedenström skulle utgå till Afrika. Detta beslut har emellertid ej kunnat sättas i werkställighet, då den förre till följd af sjuklighet och den senare för sjukdomsfall inom sin familj måst qwarstanna i fäderneslandet.

Från ett par af bröderna ute på missionsfälten hafwa ingått nedanstående bref.

Bref från Ryssland.

Kronstadt den 17 sept. 1884.

Kära wänner!

"Herren förer underligen den han kär hafwer."

En lång tid, omkring ett år, har nu förflutit, sedan något bref från mig war synligt i tidningen Sw. Missionsförbundet, och denna tid har Herren fört äfwen mig på ett sätt, som bewisar sanningen af ofwanstående ord så wäl som af de orden: "mina wägar äro icke edra wägar", säger Herren. Jag war, såsom wännerna torde minnas, på Ural tillsammans med Sarwe, och det war bestämdt, att jag skulle fortsätta werksamheten der efter att på wåren detta år hafwa gjort ett besök i hemlandet för att derifrån hemta min trolofwade som hustru. Jag har emellertid, såsom wäl redan är bekant, blifwit förflyttad till Kronstadt för att werka som sjömansmissionär. Det war ej utan bäf-

wan jag i medwetandet om min egen oförmåga samt sjömansmissionskallets swårighet och wigt mottog kallelsen att fara till Kronstadt i stället för till Ural. Wid tanken på, att jag ej skulle återse de få, men kära wänner, som jag under wistelsen på Ural wunnit, kände jag ock saknad. Dock som jag ej kunde twifla på, att kallelsen till Kronstadt war från Herren, sade jag med glädje: "här är jag, sänd mig, sänd mig", wetande, att Herren, som kallade mig och befalde mig gå, äfwen skulle gifwa mig den kraft och wisdom jag behöfde.

Efter att hafwa firat wårt bröllop den 2 juni, reste wi från Stockholm följande dag och kommo till Petersburg den 6, der wi mottogos af broder Lind, som werkat här i Kronstadt ett par år. Han följde med hit och stannade hos oß en wecka för att hjelpa mig att sätta mig in i förhållandena här. Han återwände sedan till Petersburg, der han nu har sitt arbetsfält. Wi besökte tillsammans de personer här på platsen, hwilkas wänlighet och hjelp warit missionen till stor nytta, och de woro mycket wänliga mot oß, i synnerhet swensk-norska konsuln, hwilken, allt sedan missionens början här, warit deß wän och beskyddare. Herren löne honom rikeligen för allt!

Wi hafwa sedan wår hitkomst utan några yttre swårigheter eller hinder fått werka Herrens werk efter den nåd, han gifwit, och den säd, som blifwit utsådd på ett eller annat sätt, har ej blifwit utan frukt, och den kan ej heller enligt Herrens ord blifwa det.

En afton war det 3 sjömän, som bekände sig wilja lemna sig åt Herren och önskade, att wi skulle bedja för dem, hwilket wi ock gjorde. Twå af dem fingo frid med Gud och woro sedan lyckliga och glada. Helt nyligen beslöto sig en söndags afton twenne andra sjömän för att från den dagen tjena Herren, och när deras fartyg "Salween", på hwilket kaptenen samt twenne af besättningen woro troende, lemnade oß, sade de, "bed för Salween, ty det blåser pingstwind ombord". Herren ware tack och lof för dessa så wäl som andra frukter, wi haft den glädjen att skåda! Han skall wälsigna äfwen det, som för tillfället kanske synes wara sådt förgäfwes. Jag har just denna wecka hört ett glädjande exempel på sådant. En kapten blef omwänd i wåras, medan Lind war här, och under den resa, han i sommar gjort, hafwa fyra af hans män blifwit förda till Herren. Den ene blef wäckt till bekymmer om sin själ hufwudsakligen genom en traktat, som han fått af Lind, och hwilken handlade om resan till ewigheten. Må det fylla wåra hjertan med tack och lof till Herren, att han låter oß få werka för själars förande från mörkret till ljuset, och må han göra oß mer ifriga att bedja och arbeta för menniskors frälsning, wetande, att wårt arbete ej är fåfängt i Herren.

Min werksamhet här består i att besöka de fartyg, som komma in, samt dela ut traktater bland sjömännen, inbjuda dem till predikningarna och tala med dem om Herren. I allmänhet äro de mycket wänliga och taga med glädje emot de små skrifter, som bjudas dem, samt lofwa att komma till sammankomsterna. Äfwen erkänna de wigten af att lemna sig åt Herren. Ofta göra de dock nog detta endast för att så mycket förr slippa ifrån den "enwise" missionären och för att ej förolämpa honom. Träffar man stun-

dom någon efter sanningen sökande själ, möter man ock ofta uppenbara föraktare och bespottare af heliga ting, som ej kunna förmås att lyßna till något, som säges om Herren.

Som Kronstadt har en mycket stor sjöfart, besökes det af sjömän tillhörande en mängd olika nationer. De flesta äro dock engelsmän och norrmän. Under den tid jag warit här, har jag tyckt mig finna det största intresset för andliga ting samt de flesta troende bland norrmän och swenskar. Hos danskarna har jag mött det största motståndet och föraktet för Herrens ord. Herren förbarme sig öfwer dessa wåra skandinaviska bröder! Må wi hafwa detta till ett ständigt, ej blott ett tillfälligt böneämne; ja, må wi flitigt bedja för sjömansmissionen i sin helhet och för sjömännen särskildt, ty det behöfwes storligen. Sjömännen äro nemligen mer än några andra utsatta för allehanda frestelser i hamnarna, och Kronstadt är särskildt bekant för den mycknа synd och uselhet, som här bedrifwes. Här är fullt af krogar, ölstugor och andra dåliga ställen, och der tillbringa sjömännen största delen af den tid, de äro fria från arbete. De hemska följderna af ett sådant lif uteblifwa ej. De stackars sjömännen kunna på ett par dagar förstöra allt hwad de förtjenat på en lång resa. De gå i land med en temligen stor penningsumma och börja att supa. När de sedan efter en längre eller kortare tid kommit till besinning, är det ofta slut ej endast på penningarna, utan äfwen på kläderna, och dertill har kanske det fartyg, på hwilket de warit anställda, lemnat hamnen. Så stå de utblottade, likt den förlorade sonen i främmande land, och nödgas wända sig till sitt lands konsul, som då får skaffa dem kläder, husrum och mat, tills de kunna få någon ny plats. En kapten berättade nyligen för mig, att, då han afmönstrade en sjöman, wille han sända hem hans förtjenst, omkring 500 kronor, i stället för att lemna den till honom. Detta fick han dock ej, utan sjömannen tog omkring $^2/_3$ af penningarna med sig. När kaptenen sedan träffade honom följande dag, hade han bara några ören qwar. Hwart de öfriga tagit wägen, kunde han ej säga. Det elände, som dryckenskapen medför, är i sanning hemskt, och man får nära nog dagligen se eller höra förskräckliga exempel derpå. För ett par dagar sedan hörde jag, att en af de swensktalande i staden supit en hel wecka och derwid supit upp penningar, kläder, werktyg, ja till och med sin hustrus twättbalja, som hon begagnade för att förtjena något till sitt och sina barns uppehälle. Som han deßutom hotade att slå ihjel de sina, tordes den arma hustrun ej stanna inne under nätterna utan måste hålla sig ute.

Söndagsförmiddagarna hafwa wi predikan på något fartyg och eftermiddagarna på salen, der wi bo. Der samlas wi ock onsdags-qwällarna. Sammankomsterna på salen besökas talrikt af de i staden boende swensktalande, hwilkas antal uppgår till mellan 400—500. Som det i den swensk-finsk-estniska kyrkan ej är gudstjenst på swenska mer än hwar tredje söndag, inses lätt, att sammankomsterna äro af stor betydelse äfwen för stadsbefolkningen. På lördagarna hafwa wi bibelsamtal, på fredags aftnarna syförening och på söndagsaftnarna kl. 3 söndagsskola, i hwilken 19 barn äro inskrifna. Wid dessa möten sjunger och spelar min kära hustru. Hon brukar

deßutom på söndags-aftnarna gå till ett annat ställe, der de hafwa möten för engelska sjömän för att sjunga och spela.

Äfwen besöka wi engelska hospitalet, så ofta tiden medgifwer, och der träffa wi utom engelsmän äfwen andra nationer, i synnerhet swenskar. För ett par dagar sedan lemnade en swensk yngling hospitalet, der han warit flere weckor. Han hade fått wärk i sina ögon, så att han ej kunde se något på ett par weckor. Han war derför mycket glad, när wi kommo för att tala med honom och läsa för honom. I det ena ögat blef han bättre, men det andra kommer han troligen ej mer att kunna se med. Han war dock glad, ty Gud hade öppnat hans själs ögon, så att han kunde se upp till Gud, sin fader.

På måndagarna brukar jag fara till Petersburg för att tolka i engelska kapellet, der predikan då hålles af pastor Kilburn för swenskar. Som wi deßutom hafwa att besöka wännerna i staden, samt många sjömän komma för att besöka oß, — ehuru ej så många, som önskligt wore — är wår tid mycket upptagen. Wi hafwa derför ej ännu hunnit läsa något ryska, hwilket wi eljest önska och behöfwa lära oß. Till wintern hoppas wi få mer tid dertill. Måtte Herren hjelpa oß äfwen i det hänseendet!

Sedan wi kommo hit, hafwa wi haft besök af bröderna Lindgren och Sjögren från Petrosavodsk. Det war mycket roligt att hafwa dem här, och wi hade mycket kära stunder tillsammans. Broder Lindgren hade här tillfälle att flere gånger witna om Herren för finnarna, och Herren wälsignade hans witnesbörd till själars frälsning. En stor hunger efter Herrens ord synes råda bland den finska befolkningen här.

Farwäl nu för denna gång! Herren wälsigne både eder der hemma och oß här ute! Bedjen ifrigt för sjömansmissionen i allmänhet och för oß här i Kronstadt! Min hustru förenar sig med mig i hjertliga helsningar till alla kända och okända wänner.

Broderligen
C. J. Engwall.

Baku den 20 september 1884.

"Herrens hand är icke för kort worden, så att han ej hjelpa kan.

Den sista tiden har för oß warit en riktig pröfwotid. Den ena sjukdomen har liksom aflöst den andra. Jag nämde i förra brefwet, att min hustru och wår gosse warit sjuka, men då syntes wara bättre. Denna förbättring war dock ej långwarig, ty snart blefwo både min hustrus och gossens ögon åter sämre. Äfwen jag insjuknade den 13 augusti i froßfeber, hwilken med några dagars uppehåll fortsatt ända tills nu. Det är en mycket swår sjukdom. Ehuru wärmen i rummen war öfwer 25°, frös jag så, att då feberhettan sedan inställde sig, stack det i fingrarna såsom då man från stark köld kommer in i ett warmt rum. Mycket swår hufwudwärk hade jag ock. I tre dagar har jag nu warit fri från febern, men är ännu mycket swag.

Då klimatet under hösten är särdeles ohelsosamt i Lenkoran, men något torrare och bättre här, beslöto wi oß för att resa hit, helst äfwen andra orsaker manade dertill. Sedan jag återkommit till Lenkoran från den i förra brefwet om-

talade missionsresan, begynte wi underwisa barn, och omkr. 24 sådana samlades dagligen hos oß för att lära läsa och skrifwa. Då sjukdomen kom, måste wi dock naturligtwis upphöra med detta arbete.

En werklig liten glädjefest hade wi dagen före wår afresa från Lenkoran. Twenne molokaner, hwilka blifwit omwända till Herren, mottogo då dopet och deltogo strax derpå med oß i firandet af Jesu döds åminnelse. "Ack saliga stunder, som Jesus oß ger, Då nådenes under han själen beter." Det är nu 6 ryssar, 4 män och 2 qwinnor, förenade der nere i en liten församling. Det är ett "senapskorn". De wänta och bedja, att Gud måtte äfwen i närwarande tid gifwa alla de gåfwor och wälsignelser, som funnos i de apostoliska församlingarna. Jag will af hjertat uppmana wännerna der hemma att komma ihåg denna unga plantering i sina böner.

Under wåra kroppsliga lidanden har Herren skänkt oß tröst och hugswalelse till wåra själar. Mycken glädje hafwa de wänner beredt oß, som sändt oß bref, hwarför de skola hafwa hjertligt tack.

Wi bo nu hos de kära wännerna Lydells. Äfwen de hafwa warit mycket klena, men äro nu friskare.

En ringa broder i Kristo
L. E. Högberg.

Missionen i Indien.

IV.

Santalermissionen.

9. Missionens utweckling 1878—79.

Under loppet af år 1879 började Börresen och Skrefsrud förmärka, att en wiß mißtro mot dem på flere sätt gaf sig till känna hos folket. Snart hörde de sägas, att man utspridt rykten om att missionärerna ej wore att lita på i penningsaker, och föräldrar kommo och togo sina barn ur skolorna. Slutligen uppdagades det, att ett riktigt uppror mot missionärerna förbereddes. Då Skrefsrud fått reda på detta, skyndade han att söka förekomma det onda och lyckades äfwen ställa allt till rätta igen. Af hwad som skett blef emellertid klart, att kristendomslifwet hos santalerna ännu icke hunnit någon egentlig mognad. Ehuru wisserligen det war allwar med deras uppwäckelse och omwändelse, fans ännu så mycket af det gamla egna hos dem, att de fortfarande woro i stort behof af uppfostran och wägledning. Förhållandet härmed belyses ganska wäl af den skildring Skrefsrud wid denna tid gaf af santalernas karakter. Han yttrade sig nemligen sålunda: "För att förstå, huru mißtron emot oß så hastigt kunnat uppkomma, är det nödwändigt att känna wissa egendomligheter hos santalerna, hwilka jag nu will beröra. För det första äro de ett folk, som i hög grad följer stundens ingifwelser och kastar sig in på saker, utan att först tänka sig för eller beräkna följderna. För det andra hänga de mycket tillsammans och sakna i hög grad personlig sjelfständighet, hwarför de ock äro färdiga att såsom får löpa efter en hwar ledare, som skaffat sig något inflytande öfwer dem. För det tredje älska de liksom alla bergfolk friheten, hwilken hos dem lätt slår öfwer till tygellöshet. För det fjerde äro de ytterst lättrogna, och ju orimligare ett rykte är, deß mer äro de böjda för att sätta tro dertill. För det femte äro de så kortsynta, att de icke äro i stånd

att fatta nyttan af något, som icke lofwar dem ögonblickliga fördelar, hwarför de ock hellre se sina söner bakom plogen än i skolhuset och hellre sina döttrar wid arbete i hemmen än i skolan. För det sjette äro de så oförståndiga och enwisa i hwad de fått för sig, att ofta ej ens de folklaraste bewis kunna öfwertyga dem. Slutligen — ehuru ännu mycket mer kunde wara att säga — låta santalerna allt för mycket leda sig af sina qwinnor, hwilka i sanning tålde wid att wara bättre än de äro.

Skrefsrud kom snart under fund med, att det war tre af de äldste, som warit upphofsmän till hela den upproriska rörelsen. Dessa, som woro lystna efter penningar hade nemligen hört, att några af de hinduer, hwilka gingo omkring och predikade, fingo en månadtlig lön af 12—15 rupier, samt att dessa penningar sändes från Europa. Häraf slöto de till, att man i Europa bestämt en lika stor lön för santalernas äldste, samt att dessa medel lemnades åt missionärerna, hwilka gåfwe blott en ringa del åt santaläldsta, men stoppade resten i sina egna fickor. Detta utspridde de bland de kristna och tillade: "Låtom oß derför icke hafwa något att göra med dessa missionärer, utan må wi reda oß sjelfwa". Widare drogo de den slutsatsen, att när missionärerna bure sig så illa åt, wore det icke tänkbart, att de kunde hålla skola utan att hafwa någon fördel deraf, och derför antogo de, att de från Europa finge betaldt för hwart barn, som de hade i skolan. Detta utspridde de och tillade: "Hwarför skola wi nu hålla på att understödja dem genom att lemna dem wåra barn? Bäst att taga dessa ifrån dem!"

Då Skrefsrud fått weta detta, kallade han till sig en i sender af upphofsmännen till oroligheterna och tog dem i förhör. Men hwad den ena sade, stämde icke öfwerens med hwad den andra hade att meddela. Den ena påstod, att han fått sina uppgifter från den andra, och twärtom, men naturligtwis kunde ingen bewisa något. Derför blefwo de ock mycket modstulna, när Skrefsrud förklarade, att de finge lof att inför hela menigheten bewisa sina påståenden. Om de det kunde, skulle han och Börresen gå i fängelse såsom bedragare, men i annat fall finge de bereda sig på att sjelfwa blifwa straffade såsom bedragare.

Nu wände sig bladet, och några dagar derefter kunde Skrefsrud meddela, att de kristna åter började samlas till kyrkorna och det talrikare än någonsin förr, samt att föräldrarna åter började sända sina barn till skolorna. De kristna santalerna woro synnerligen förtörnade på de män, som framkallat dessa ledsamheter, och till och med några rättsinniga hedningar sade: "Icke ens wi hedningar skulle welat uttänka eller säga sådant om wåra wälgörare. Huru mycket mindre borde då de kristna hafwa gjort sig skyldiga dertill?"

Wid ett kort derefter föranstaltadt församlingsmöte, till hwilket de kristna höfdingarna, församlings-äldsta, kateketer och andra framstående kristna infunnit sig, fordrade Skrefsrud, att upphofsmännen till oroligheterna skulle bewisa sina påståenden. Några bewis kunde dessa emellertid naturligt nog ej anföra, utan i stället bekände de inför hela församlingen, att de hade syndat emot Gud, hans tjenare och deras bröder, samt att de af penningebegär drifwits att utsprida de

falska ryktena om missionärerna. Sedan de sålunda wisat sig wara owärdiga den ställning, de intagit inom församlingen, blefwo de genom dennas enhälliga beslut afsatta från sina embeten.

Hwad som nu skett hade lagt tydligt i dagen, att det war omöjligt hafwa en fullständig öfwerblick öfwer tillståndet inom församlingarna, hwilka woro spridda öfwer 200 olika byar. Det blef derför wid det nämda mötet beslutadt, att de kristna höfdingarna skulle resa omkring i församlingarna, undersöka förhållandena och söka afhjelpa de miß-hälligheter, som förefunnes. Widare företogs en fullständig omgestaltning af "äldstesordningen". Missionsområdet indelades i 10 särskilda afdelningar, och inom hwardera af dessa skulle finnas **en wandrande äldste**; hwarjemte i hwarje by skulle wara bosatta twenne sådana, hwilka skulle waka öfwer de kristnas uppförande och bestrida ordförandeskapet inom församlingarna. De äldste med fast bostad skulle icke hafwa någon aflöning, men deremot skulle de wandrande äldste, hwilka allt jemt borde wara på resor, hafwa ett arfwode af omkr. 6 kr. 40 öre hwardera i månaden. I hwarje by skulle de hålla gudstjenst, besöka de kristna och hafwa möten med folket, derwid de skulle biträdas af de inom församlingen bosatta äldste. Hwar fjortonde dag skulle samtliga de äldste samt de kristna höfdingarna komma tillsammans till en rådsförsamling, der redogörelse skulle afgifwas för tillståndet inom församlingarna. Om der förekomme werldsliga frågor, skulle det wara höfdingarnas sak att afgöra sådana.

På grund af allt det mycknа arbetet på Ebenezer kom Skrefsrud wid denna tid icke mycket ut bland folket, hwilket eljest war hans och Börresens största glädje. Härom skref han i sin årsberättelse: "Det är blott när man besöker de santalkristna i deras hem, som deras barnsliga, tillitsfulla och fromma karakter rätt uppenbarar sig. Att få sitta inne i en af deras bostäder, omgifwen på ena sidan af män med glada ansigten och på den andra af qwinnor med strålande ögon och med små barn i armarna, medan en hel skara barn af alla möjliga åldrar fyller rummet i öfrigt, samt att få tala till dessa om Jesus, som kom i werlden för att frälsa syndare, är det ljufligaste man kan tänka sig.

Året 1879 war för santalerna ett swårt år. Majsskörden slog fullständigt fel, hwilket war så mycket känbarare, som folket wäsentligast lefwer deraf under senare delen af året till inemot julen, då riset börjar mogna. Nöden blef än större derigenom, att en boskapspest tillstötte, i hwilken minst en tredjedel af all boskap gick förlorad. Detta war en hård pröfning för både kristna och hedningar, men medan de förra sökte att stilla och med undergifwenhet bära motgången, blefwo hedningarne förbittrade.

Wid denna tid fick en gammal troende qwinna, den första som blifwit döpt wid Ebenezer, ingå i sin Herres roighet. "Hennes sista dagar" skrefs sedermera i årsberättelsen "war en wälsignad tid för oß alla så wäl som för henne sjelf. Hon tänkte icke längre på detta lekamliga lifwet, utan upprepade gång efter annan: "När kommer Jesus och hemtar mig? Jag är redo att gå till honom". Dagen före sin död sade hon till sin dotter: "Nu skall jag snart wara hos Jesus, ty jag har sett hans englar kom-

ma för att bära mig i hans armar". Följande dag, strax innan hon utandades sin sista suck, sade hon till sin dotter, som stod wid hennes bädd: "Ser du icke de twå englar, som stå wid min sida?" Några ögonblick derefter hade hennes själ lemnat kroppshyddan.

Den 21 nov. inwigdes en ny station wid Dumka, hwilken uppförts af Börresen. Denna station och den omgifwande trakten beskrifwer Skrefsrud sålunda: "Dumka ligger i en dalsänkning af omkring 2 mils längd, och $^3/_4$ mils bredd. De omgifwande bergen äro i öster och wester utomordentligt wackra, i söder majestätiska; wid de senares fot brusar Moorfloden. Mot norr allenast öppnar sig dalgången; eljest skulle man wara alldeles instängd af berg. Utsigten wid Dumka är en af de skönaste i hela Santalistan, och den wackraste punkten i Dumka är stationen. Den är på twå sidor omgifwen af de härligaste berg; så wäl i söder som norr äro stöna skogar; öster om huset är en dam, kring hwilken stå höga kokosnötträd, och längre bort ser man wäldiga fruktträd, bland hwilka den lilla kyrkan reser sig. Närmast huset prunka wackra rosor.

På inwigningsdagen samlades en stor mängd folk, kristna och hedningar till gudstjenst ute bland träden. Efter inwigningspsalmen uppläste Börresen Davids 121 psalm: "Jag lyfter mina ögon till bergen, hwarifrån min hjelp kommer". Derefter talade han öfwer Lukas kap. 10: 19. Han erinrade om att Jesu löfte till lärjungarna gått i fullbordan allt ifrån apostlarnas dagar, då nemligen hans wänner trots fiendernas raseri och ormalist, trots alla förföljelser och faror, wunnit allt större segrar. Intet har fått skada dem, utan allt har måst tjena dem till det bästa. Han erinrade ock om, att de på Ebenezer hade gjort alldeles samma erfarenhet; att de först mötts af wapen och list, men slutligen segrat öfwer alla fiender, så att Kristi korsfana nu swajade högt och kunde ses öfwer hela landet. Han påminde om, att folket i Asanboni först hade kämpat emot kristendomen, men att allt deras motstånd wisat sig förgäfwes, så att Guds rike utbredt sig mot öster och wester, mot norr och söder. Slutligen uppmanade han de församlade kristna att waka och bedja, så att de i Herrens kraft måtte hålla ut i kampen mot köttet och werlden, mot satan och allt ondt. Till sist uttalade alla gemensamt trosbekännelsen, hwarpå följde wälsignelsen och en slutpsalm. Efter gudstjensten blefwo 16 omwända santaler döpta.

Året 1879 i deß helhet hade wisserligen medfört många motgångar, men också mången framgång både inom församlingen och i missionsarbetet, så att det äfwen bland hedningarna wisade sig, att kristendomen mer och mer blifwit en makt. Den i ögonen fallande motsatsen mellan santalernas lif på de orter der evangelium förkunnats, och på sådana, der det samma war okändt, lifwade till allt trägnare arbete med ordets förkunnande. Under året hade 230 personer blifwit döpta, och antalet församlingsmedlemmar woro wid årets slut 2,756. Skolorna på Ebenezer hade icke haft så många elever som wanligt, men arbetet der hade warit till mycken wälsignelse.

Det följande året war af särskild betydelse, enär då widtogs en bestämmelse, som mer än något annat skulle wisa, hwad som uträttats bland santalerna.

Hittills hade missionsarbetet försiggått uteslutande inom Santalistan, wisserligen under många och stora bekymmer, men under ännu större glädje. Nu åter beslöts, att en del af den kristna församlingen skulle utwandra, och när så den nya församlingen komme på egen hånd, skulle det wisa sig, huru långt den hunnit i mognad. Detta war en wågad bestämmelse, men den wisade sig sedermera hafwa warit öfwer förwäntan lyckosam.

Den qwinliga missionen i Kina.

Följande meddelande af en fru **Kitts** i Tsing-Chu-Fu, i norra Kina, lemnar oß en ganska intressant inblick i den qwinliga läkaremission, som bedrifwes i Tsing-Chu-Fu.

"Wår plan", skrifwer fru Kitts, "att uppsöka sjuka qwinnor i denna stad har i likhet med många andra planer undergått en rätt stor förändring, dock icke, Herren till pris, emedan den blifwit förfelad, utan snarare emedan den haft allt för stora följder. Sista wintern war owanligt sträng. Wägarna woro under flere weckor sperrade för all samfärdsel. Denna omständighet i samband med de kinesiska nyårsfestligheterna gjorde det omöjligt för alla kinesiskor utom dem, som bodde i wår närhet, att hemta någon medicin hos oß. Så snart emellertid snön förswunnit och wägarna åter blifwit farbara, wäxte antalet besökande så mycket, att det slutligen blef oß alldeles omöjligt att hinna till för alla. Somliga kinesiskor tillbragte bokstafligen hela natten på wår dörrtröskel för att kunna erhålla ett inträdeskort, och redan omkring kl. 4 på morgnarne brukade wår portgång wara belägrad af twå- stundom trehundra qwinnor. Med portwaktens och tjenarnes hwila war det då förbi; de sågo sig ofta twungna att stiga upp och öppna. Wi utdelade inträdeskort, för att patienterna i tur skulle kunna behandlas. När det emellertid blef bekant, att wi endast kunde utdela hundra kort för hwarje gång, egde dagligen en riktig strid rum, och ofta blef ett kort sönderrifwet af twå, som togo hwar sin del deraf. Då wi ofta nog icke kunde komma på det klara med, hwem som kortet med rätta tillhörde, sågo wi oß till sist twungna att tillåta twå personer inträda på hwar biljett. Trots det stora antalet af dem, som fingo inträde, måste wi hwarje wecka skicka ifrån oß ända till femtio personer.

En morgon war bullret utanför wårt hus så stort, att min man sjelf före kl. 4 måste gå ut för att bewaka dörren. När jag till en af qwinnorna sade, att jag fruktade, att hon kommit för sent för att den dagen kunna blifwa behandlad, utbrast hon: "Hur kan ni säga, att jag kommit **för sent**, när det war så mörkt wid min hitkomst, att jag endast med tillhjelp af lykta kunde hitta wägen!" "Det kan nog wara", swarade jag, "men det fins andra, som hafwa kommit ännu tidigare, och som de hafwa kort, måste de i första rummet släppas in." Många af dessa qwinnor kunde helt tåligt sitta på gården ifrån tidigt på morgonen ända tills det blef skymning och låta bära till sig sina måltider från ett närbeläget wärdshus. Andra deremot woro otåliga och fordrade pockande att blifwa insläppta, innan det ännu war deras tur. Många gånger såg jag mig twungen säga dem, att om de icke förhölle sig stilla och lugnt,

jag icke kunde taga emot dem alls. En fru, som en dag kom lagom för att erhålla det sista kortet, utbrast med en suck af lättnad, när hon inträdde i mitt lilla mottagningsrum: "I dag är jag nu här för fjerde gången. Tre gånger har man stickat bort mig, emedan jag kommit för sent. Jag bor femtio Li (d. ä. 24 kilometer) från staden." Hon hade hwar gång hyrt en bärstol och deßutom anwändt twå dagar för fram- och återresan. Det war wanligt att se en stor del af gatan uppfyld med bärstolar, hwilka wäntade på att återföra patienterna till deras hem. Ehuru läkarwärd och medicin lemnades kostnadsfritt, fingo således många gifwa ut ganska mycket, blott för att kunna komma till oß.

Hela antalet af de under året behandlade patienterna war 1721. Det mesta, wi någonsin på en dag togo emot, war 143 personer, men då hade wi också ett drygt dagswerke. Wi började wanligen kl. sju om morgnarne och fortsatte sedan till omkring half sex på aftonen med endast några ögonblicks mellanskof för att äta. Wårt arbete war då så fördeladt, att min man på apoteket wid den inre gården tillredde medicin, som fru Kuo, wår kinesiska medhjelparinna, sedan utdelade, medan jag ensam war upptagen med undersökning af de sjuka. Som bekant är låta de kinesiska qwinnorna aldrig undersöka sig af manliga läkare. Kinesiskorna tycka mycket om att få redogöra för sina familjeförhållanden, och när man t. ex. frågar, huru deras sjukdom börjat, kan man wara säker på att få en hel historia till swar. Det är sålunda mycket swårt att på en enkel fråga få ett enkelt swar.

Det wärsta wid behandlingen af de sjuka är deras swåra andedrägt. Kinesiskorna hafwa nemligen stor förkärlek för all slags lök. Att undersöka en mängd elakartade sår, är ock ganska pröfwande, synnerligast när man är trött. Stundom är det alldeles omöjligt att företaga behandling af sådant inom hus. En qwinna klagade öfwer, att hon hade en sådan oangenäm känsla i huden. En närmare undersökning gaf mig anledning att fråga henne, när hon sist hade twättat sig. "Sedan i höstas", lydde swaret, "har jag icke gjort det." Det war nu wår! Jag ordinerade ett warmt bad. Hon frågade, om hon skulle taga detta samma afton eller tidigt nästa morgon, och jag swarade skrattande, att det säkert icke skulle skada, om hon både den ena och andra gången toge sig ett bad. Nästa afton kom qwinnan tillbaka med glädjestrålande ansigte och sade: "Ni hade alldeles rätt. Jag känner mig mycket bättre efter mitt bad."

Wi hafwa nu inrättat en stor wäntsal, der alla patienterna få samlas. En dörrwakt står ständigt utanför ingången och ser till, att endast qwinliga patienter få inträde. En annan dörrwakt, som är posterad i wäntsalen, får sedan föra in de sjuka en och en i ett mindre rum, der jag tar reda på och uppskrifwer deras olika åkommor. Min man wäntar i det på andra sidan gården belägna apoteket på mina uppgifter, hwarpå han skickar mig medicin jemte förhållningsorder på kinesiska. Sedan patienterna erhållit sina läkemedel, lemna de huset genom en annan utgång.

Under det flydda året hafwa många frågat efter kristliga böcker samt besökt wåra gudstjenster. Utom söndagsgudstjensten har jag hwarje wecka, så widt omständigheterna tillåtit, hållit en sam-

mankomst. Dessa möten äro talrikt besökta.

För någon tid sedan frågade jag qwinnorna i min bibelklaß, om de icke skulle wilja söka föra andra till den frälsare, de sjelfwa funnit, och turwis infinna sig tisdags och fredags eftermiddagar i wäntsalen för att samtala med mina patienter. De gingo med glädje in på detta förslag, och ehuru jag sedan aldrig omnämt saken, hafwa alltid några kommit, hwilka för sina stackars sjuka medsystrar sökt skildra Guds kärlek och wägen till frälsning. De äro lyckliga i detta arbete, som förwisso kommer att blifwa till stor wälsignelse.

En fortsättning af Ebreerbrefwets elfte kapitel.

Efter en uppsats i Evangelisches Missions-Magazin.

Någon har sagt, att det under Apostlagerningarnas bok borde stå skrifwet "Fortsättning följer". Det samma må ju ock kunna sägas om det härliga elfte kapitlet i Ebreerbrefwet, denna högstämda sång om den hjeltemodiga, werldsbesegrande tron. Hela kyrko- och missionshistorien wisar ju nemligen i wiß mån tillbaka på frälsarens werk. Så må det heller icke anses förmätet, att nyligen en framstående engelsk missionswän, R. M. Cust, på en konferens i Powys Hall sökt gifwa sitt föredrag om den afrikanska missionen form af en fortsättning utaf Ebreerbrefwets 11:te kapitel. Wi tillåta oß att i fri öfwersättning samt något afkortadt återgifwa hans föredrag. Han yttrar:

Det är icke om sjelfwa Afrika jag i dag will tala, ej heller om Afrikas folk och om tillståndet i denna werldsdel, utan det är om de **afrikanska missionärerna.** De sjelfwa kunna ju icke göra det, ty skola de någon gång tala om sig, blir det wäsentligast blott om sin egen oförmåga och sin fåtalighet, som de tala. Wi se dessa män, när de unga och fulla af hänförelse göra sig redo att draga ut till hednawerlden, utan att rätt weta, huru swår den uppgift är, som wäntar dem der ute. Wi se dem åter, när de efter några år mer nyktra och bepröfwade men icke derför mindre nitiska, återwända till hemlandet; och så ännu några år senare, när de med bruten helsa för andra eller tredje gången komma till Europa för det mesta fulla af längtan tillbaka till det fjerran landet, hwilket de nu må hända för alltid, och endast på läkarens uttryckliga bud lemnat. Många af dem återse wi dock aldrig, emedan de "förblifwit" på walplatsen.

Ganska många af dem äro begåfwade, framstående män, som, om de egnat sig åt ett werldsligt embete, kunnat winna rikedom och ära eller i kyrkans tjenst kunnat stiga till höga wärdigheter, men som af kärlek till de arma hedningarna dragit ut för att rädda deras själar. Och andra hafwa följt dem. Hwad har nu förmått alla dessa dertill? Intet annat än den enkla tron på deras Herres och Frälsares ord, samma tro, till hwilken det elfte kapitlet i Ebreerbrefwet hänför allt stort och afgörande i Israels historia. På det att dessa sköna händelser må rätt djupt inpreglas i wårt minne, önskade jag i dag i korthet framställa några drag ur historien om den afrikanska missionens banbrytare, såsom en fortsättning till just det elfte kapitlet i Ebreerbrefwet.

Genom tron beslöt brödraförsamlingen för mer än ett och ett halft århundrade sedan att utsända den första missionären till de arma hottentotterna i Sydafrika, hwilka af holländska kolonister behandlades såsom hundar. **Genom tron** erbjöd sig då Georg Schmidt att utgå, och **genom tron** led han tåligt oförrätter och underkastade sig swåra försakelser, till deß att menniskor, som kallade sig protestanter, af fruktan för att se sitt inflytande minskadt, förbjödo honom att döpa de första omwända, ja slutligen afsände honom till Europa.

Genom tron hafwa 50 år senare (1792) herrnhutarne till Sydafrika, sändt ytterligare tre missionärer, hwilka på ruinerna af Georg Schmidts hus grundade stationen Gnadenthal, sedan sju år förut denne, den afrikanska missionens nestor ingått i den ewiga hwilan.

Genom tron hafwa derpå äfwen de londonska och wesleyanska missionssällskapen, engelska kyrkan, skotska frikyrkan, och bostonmissionssällskapet inträdt i arbetet i Sydafrika. **Genom tron** hafwa sedermera, trots alla swårigheter de haft att bekämpa, en Moffat öfwersatt bibeln till betschuanernas språk, en Wilder till zuluspråket, en Boyce, Appleyard och andra till kafferspråket.

Genom tron har Moffats swärson, David Livingstone, lemnat sitt hem, sin skola och sin station, för att anträda sina stora missions- och upptäcktsresor, i afsigt att sprida ett nytt ljus öfwer hela den sydliga delen af denna werldsdel.

Genom tron har han utstått faror, uthärdat mödor af alla slag, lidit förföljelse och bäddat sin trogna maka i den afrikanska jorden.

Genom tron framträngde han ända till Benguela i wester, till Kilimone i öster och till Njangwe i norr, upptäckande nya floder, nya sjöar, nya stammar och nya språk. Och utefter de wägar, der han gick fram, hafwa sedermera likasom friska blomster uppspirat en mängd nya missioner, grundade under de sista årtiondena af män ur de mest olika kyrkor och bekännelser, hwilka alla lifwats af lydnad emot Gud, af tro på Kristus, af kärlek till Afrikas folk och af wördnad för Livingstone. Missionerna i Blantyre och Livingstonia, wid Tanganjikasjön och i Sansibar hafwa alla i wiß mån sin upprinnelse från Livingstone. Sjelf fick dock denne icke se ens den ringaste frukt af alla sina sträfwanden. Likasom en gång Mose fick äfwen han blott fjerran ifrån blicka in i det förlofwade landet. Ännu in i döden werkade han dock, lifwande och förädlande, på menniskohjertat, så att hans swarta tjenare buro sin herres lik öfwer förut aldrig beträdda wägar från Ilala ända till kusten. Den war, denna likfärd, på wißt sätt en fortsättning af Livingstones upptäcktsresor och tillika ett prof på, hwilken uppoffring, hwilken trohet, hwilka mödor äfwen en afrikan är mäktig utaf mot den som älskar honom och gör honom godt.

Genom tron hafwa Krapf och Rebmann år ifrån år hållit ut på sina ensliga poster i Mombas. **Genom tron** hafwa de öfwerfarit widsträckta sjöar och bestigit snötäckta bergtoppar, om hwilka de sedermera aflagt sina berättelser, derwid mången gång utsatta för de lärdes hån. Men Herren Gud har låtit dem komma till ära såsom upptäckare och ej blott såsom missionärer. De hafwa fått skåda morgonrodnadens inbrott, i det

att i Mombas en kristen koloni för frigjorda negerslafwar bildats, de stora sjöarna, som de upptäckt, nu mer befaras af fartyg, och Kilimandscharo bestiges af geografer. Ja, under tårar af tacksamhet och glädje har Krapf läst Stanleys upprop till grundande af en mission i Uganda, samt derjemte sett det engelska kyrko-missionssällskapet från Sansibar tränga in i det inre landet för att förwerkliga, hwad han i tron betecknat såsom en "apostlawäg", en wäg nemligen, som en gång skulle sträcka sig twärt igenom Afrika och förbinda missionsstationerna i western med dem i östern.

Genom tron hafwa baptister slagit sig ned på ön Fernando Po, och, sedan de till följd af spanjorernas ofördragsamhet måst lemna denna ö, grundat en waraktig mission wid Kameronsbergen i Westafrika. Der har widare **genom tron** en Saker lefwat, arbetat, lidit och slutligen gifwit sitt lif, innan ännu han hunnit afsluta en påbörjad öfwersättning af den heliga skrift till duallaspråket, ett arbete som sedermera fortsatts af hans dotter. **Genom tron** har Comber dragit in i Kongo — efter det hans hustru i San Salvador fallit offer för klimatet — samt framträngt till Stanley Pool, hwarifrån nu baptisternas missionsfartyg "Friden" för de fredliga eröfrarne längre in i landet.

Genom tron hafwa äfwen nordamerikanerna nu mer sökt att genom arbete i Westafrika försona den orätt, som de under århundraden genom slafhandeln tillfogat negrerna. Nu täfla deras talrika kyrkor och församlingar om att grunda missionsstationer, upprätta skolor och befrja öfwersättningar af den heliga skrift. **Genom tron** hafwa den europeiska kontinentens kyrkor, om än fattigare på guld, dock rika på andekraft, offerwillighet och heligt allwar gjort stora ansträngningar för att bringa ljus i de swartas werldsdel. Från Basel och Lausanne, från Barmen och Bremen, från Berlin och Herrmansburg, från Norge, Swerige, Finland, ja, till och med från det otrogna Paris hafwa skaror af fromma män och qwinnor dragit ut för att i fjerran land plantera korsets fana, williga att, om det gält, låta sig fängslas och lida allahanda, om de blott kunde winna afrikanernas hjertan, samla själar åt Herren samt kalla nya kristna församlingar till lif. Deras namn äro må hända ej kända af många, men i lifwets bok stå de skrifna.

Genom tron blef Samuel Crowther undanryckt den träldom, i hwilken hans bröder sålt honom; genom tron blef den unge gossen förwandlad till en lärare samt sitt folks wälgörare och ledare. **Genom tron** har han wisat alla dem, som hatat och föraktat den swarta rasen, att talet om dennas ohjelpliga trögbet, deß brist på andekraft och förmåga af bildning är en lögn; **genom tron** har han blifwit en förstling bland alla de swarta predikanter och evangelister, hwilka nu såsom arbetare i den myckna säden stå wid de europeiska missionärernas sida, ja redan här och der börjat träda i dessas ställe.

Dock nog! Den som will hafwa en inblick i de afrikanska missionärernas hjeltemodiga lif, han läse t. ex. berättelsen om fru Hinderer i Ibadan, fru Wakefield i Ribe, biskop Mackenzie i Schire, biskop Auer i Cap Palmas m. fl. Och hwem skulle kunna uppräkna namnen på alla dessa ädla män och qwinnor, hwilka försakat allt i denna werlden för att gå ut till de arma swarta;

dessa troswitnen, som, ehuru sjuka och försvagade af ett osundt klimat, dock stannade qwar på sina poster, ja — blott allt för ofta — fallit der såsom goda Jesu Kristi stridsmän, såsom människor, de der aktat sina lif föga! I sanning, wid blicken på alla dessa bröder och systrar, hwilkas exempel gör mer än alla predikningar, må wi wäl utbrista: Den kristna kyrkans hjeltetid, ridderlighetens och sjelfuppoffringens tidsålder är ännu icke till ända, wårt tidehwarf har ännu alltid, trots sin materialism och otro, att framwisa ett stort antal hjeltar, som modigt draga ut i det heliga kriget. Forts.

Strödda missionsunderrättelser.

Amerika.

I **Förenta staterna** har indianernas ställning på senare tiden betydligt förbättrats. Detta wisar sig synnerligast i norra Mexiko och Arizona, der Navajostammen inom femton år tillwäxt från 9,000 till 16,000 själar — en talande wederläggning af den förut gällande åsigten, att rödskinnen hölle på att alldeles gå ut. Nämda stam lefwer af åkerbruk och boskapsskötsel samt eger ända till 25,000 hästar och 1,000,000 får.

För Förenta staternas indianer finnas för närwarande icke mindre än 296 kyrkor. Af 260,000 personer hafwa 100,000 anlagt europeisk klädedrägt. I skolorna, som 1869 besöktes af 2,069 barn, finnas för närwarande 11,000.

Den tysk-reformerta kyrkan i Amerika har en indianmission i Wiskonsin. Qwäkarne hafwa ingen särskild mission ibland dem, men werka dock med mycken wälsignelse, bland annat såsom skollärare. Genom deras föranstaltande äro ock särskilda skolor för indianerna inrättade.

Om negrerna i Norra Amerika meddelas, att en million barn underwisas i skolorna, samt att wid dessa 16,000 färgade lärare äro anställda. 15,000 beredas till att blifwa lärare. Metodist- och baptistsamfunden räkna omkring 2 millioner medlemmar bland de färgade. Detta folk utgifwer nu ända till 80 tidskrifter; det eger ensamt i staten Georgia en million morgen land och i sydstaterna ända till nio millioner, och den bomullsproduktion, som af dem åstadkommes, öfwerstiger årligen med omkring 100,000 balar de qwantiteter, som förut tillwerkades af slafwar.

Från Kalkutta

skrifwes: För någon tid sedan hade det lyckats några fanatiska muhamedaner att "omwända" en del europeiska äfwentyrare till islam. Alla aftnar fördes dessa stackars affällingar i triumf omkring gatorna, hwarwid tillika den kristna läran gjordes till föremål för hånfulla angrepp. Men denna triumf blef af kort waraktighet. En af de förnämsta bland de muhamedaner, som åstadkommit europeernas så kallade omwändelse, har sjelf blifwit omwänd till Herren Kristus, bekänner sig nu offentligt till honom och predikar emot Muhamed, och äfwen en annan muhamedan, hwilken tjenstgjorde såsom tolk, när europeerna skulle öfwertalas att öfwergifwa sin religion, har blifwit kristen och undfått det heliga dopet. De nämda europeerna deremot ser man ej mer till. Så gör Herren menniskors råd om intet!

Stockholm, Hemlandswännens tryckeri, 1884.